

Jaarverslag 2023

Bestuurlijke maatregelen

Gemeente Rotterdam

Inleiding

Met het oog op het herstel en de bescherming van de openbare orde en het woon- en leefklimaat in Rotterdam zet de burgemeester bestuurlijke maatregelen in. In dit verslag leest u welke maatregelen in 2023 zijn genomen, verdeeld over diverse beleidsterreinen. Ook is toegelicht hoe de toetsing daarvan bij bezwaar- en beroepszaken is verlopen. Ten slotte is beschreven hoe vaak de burgemeester de Wet Bibob heeft toegepast.

In 2023 heeft de burgemeester ongeveer 600 dossiers over bestuurlijke handhaving behandeld. Hiervan leidden 320 dossiers tot een bestuurlijke maatregel. Daarnaast heeft hij 142 waarschuwingen gegeven aan bewoners, pandeigenaren en ondernemers in de stad. De directeur van Stadsbeheer is ook bevoegd waarschuwingen te geven namens de burgemeester. In 2023 heeft zij 207 waarschuwingen gegeven.

De burgemeester kan ook afzien van een maatregel, ervoor kiezen een rapportage niet in behandeling te nemen of bijvoorbeeld een spoedsluiting niet te verlengen. Deze dossiers worden dus wel behandeld, maar leiden in dit verslag niet tot een concreet resultaat. Hierdoor is het aantal maatregelen en waarschuwingen niet altijd gelijk aan het aantal dossiers.

222 Bibob-onderzoeken hebben geleid tot het uitbrengen van een advies over het verstrekken van onder andere horeca- en omgevingsvergunningen en verkoop van vastgoed door de gemeente.

Hieronder volgt per beleidsportefeuille een toelichting op de cijfers, die ook zijn terug te vinden in de bijbehorende Infographic Bestuurlijke maatregelen 2023.

Inhoud

1. Handhaving Opiumwet 13b 4

2. Horeca, Alcoholwet en coffeeshops 5

2.1 Horeca en Alcoholwet 5

2.2 Handhavingsverzoeken 6

2.2 Coffeeshops 6

3. Overlastgevende personen 7

4. Sluitingen op grond van de Gemeentewet 8

4.1 Artikel 174A 8

4.2 Artikel 175 8

5. Handhaving bij voor publiek openstaande gebouwen 10

5.1 Vergunningplicht en heling 10

5.2 Vergunningplicht 10

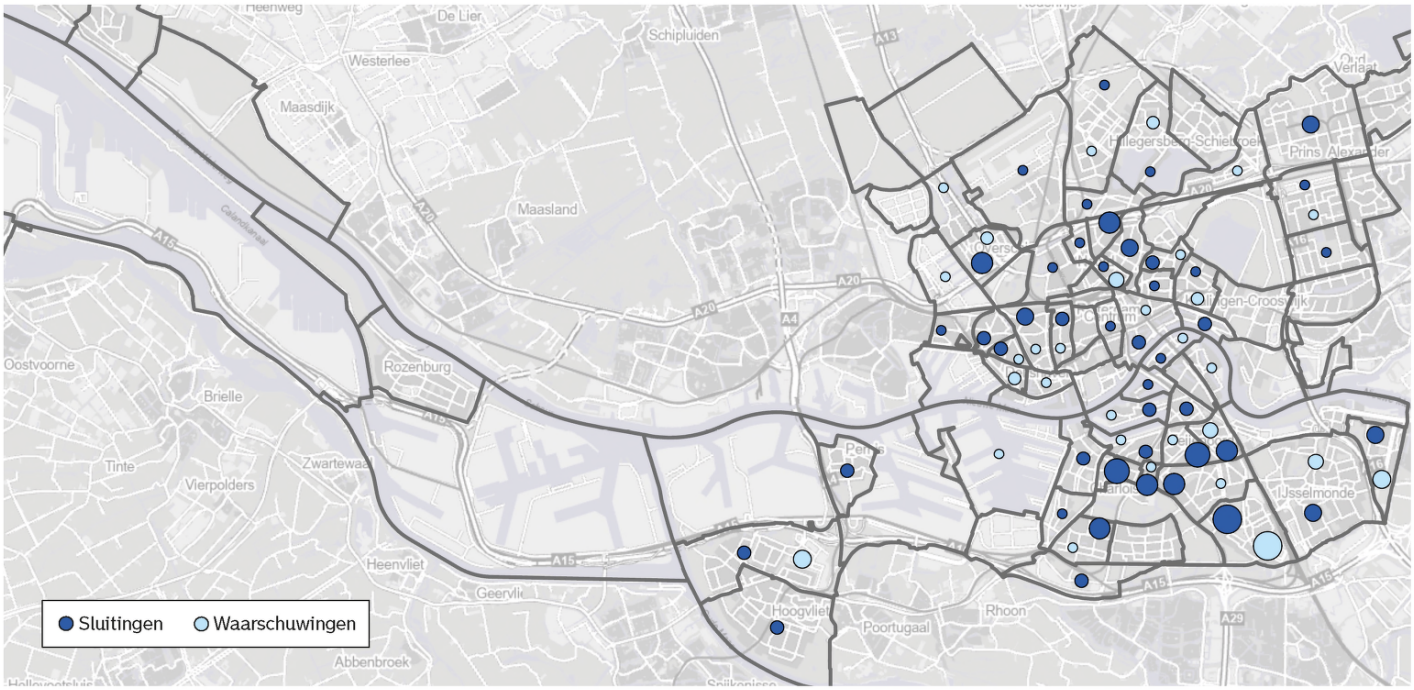
5.3 Illegaal gokken 10

6. Handhaving illegale prostitutie 11

7. Verzoeken tot opheffing van de sluiting 12

8. Bezwaar- en beroepsprocedures 13

9. Kenniscentrum Bibob 14

1. Handhaving Opiumwet 13b

Wanneer in een woning of pand een handelshoeveelheid drugs wordt gevonden of materialen die bedoeld zijn voor het produceren of versnijden van drugs, kan de burgemeester de woning sluiten op grond van artikel 13b van de Opiumwet. Een sluiting neemt de overlast bij het drugspand weg en zorgt dat de rust in de omgeving terugkeert.
In 2023 leverde de politie 165 dossiers aan op grond van de Opiumwet, waarvan de burgemeester er 154 in behandeling heeft genomen.

De burgemeester heeft 99 panden gesloten, waarvan 88 woningen en 11 bedrijfspanden.
In nagenoeg alle gebieden kwamen sluitingen voor. De meeste gesloten panden lagen in Feijenoord (30), IJsselmonde (29) en Charlois (25). In IJsselmonde is sprake van een opvallende toename van het aantal sluitingen: van 9 in 2022 naar 29 in 2023. 55 keer is een waarschuwing gegeven aan de bewoner(s) en pandeigenaar. Het aantal ontvangen rapportages en genomen maatregelen in 2023 is ongeveer gelijk aan dat van 2022. In verhouding werden in 2023 minder waarschuwingen uitgedeeld.

22 van de aangeboden dossiers gingen over strafbare voorbereidingshandelingen. Dat betekent bijvoorbeeld dat er versnijdingsmiddelen werden gevonden.

Het is niet ongebruikelijk dat de politie in woningen ook chemicaliën vindt voor het maken of versnijden van drugs of om bijvoorbeeld cocaïne uit te wassen. In 2023 werden 17 van deze locaties op last van de burgemeester gesloten. 15 daarvan waren in woonwijken gelegen woningen.

De evenredigheid van bestuurlijke maatregelen en de brede en nadrukkelijke belangenafweging die daaraan ten grondslag ligt, blijft een belangrijk punt van aandacht. In het bijzonder bij woningsluitingen. Belangrijk hierbij is een verscherpte blik op alle feiten en omstandigheden wanneer minderjarige kinderen ingeschreven staan op het adres van de woning.
In de 24 gevallen dat hiervan sprake was, heeft de burgemeester 4 keer alsnog besloten de woning te sluiten. In deze gevallen konden de gezinnen tijdelijk worden opgevangen in het eigen netwerk, bleken de kinderen niet feitelijk te wonen op het adres of is er voor vervangende woonruimte gezorgd. In de andere 20 gevallen heeft de burgemeester een laatste waarschuwing gegeven.

In alle gevallen werkt de gemeente hierin nauw samen met zorgpartners. Ook bij zeer kwetsbare (meerderjarige) Rotterdammers houdt de gemeente hiermee extra rekening.

2. Horeca, Alcoholwet en coffeeshops

2.1 Horeca en Alcoholwet

De horeca is een dynamische sector die bijdraagt aan een aangenaam uitgaansleven en een levendige en aantrekkelijke stad. Maar die ook voortdurend balanceert om overlast, criminaliteit en schade aan de volksgezondheid te beperken en te voorkomen. Handhaving is bedoeld om naleefgedrag te stimuleren en zo het evenwicht te vinden en te bewaren tussen levendigheid en leefbaarheid. Ook voorkomt handhaving (verdere) aantasting van de openbare orde en herstelt het de openbare orde als die is geschaad. Het handhavingsarrangement Horeca sluit hierbij aan. Ruimte waar het kan, (coachend) handhaven en optreden waar het nodig is: 'high trust – high penalty'. Dit arrangement is onderdeel van de Horecanota Rotterdam 2017-2021.

In 2023 heeft de burgemeester 185 rapportages ontvangen. Het gaat voornamelijk om overtredingen van de Algemene plaatselijke verordening (APV), bijvoorbeeld te lang open zijn, afwezigheid beheerder, (geluids)overlast of (ernstige) geweldsincidenten. Dit heeft geleid tot 68 waarschuwingen en 83 maatregelen. Zo is 16 keer een horeca-inrichting gesloten voor een periode van 2 weken tot 3 maanden. Daarnaast heeft de burgemeester 14 spoedsluitingen opgelegd, bijvoorbeeld omdat zich een ernstig geweldsincident had voorgedaan. Hiervan zijn 8 sluitingen verlengd naar 3 maanden. Daarnaast heeft de burgemeester 5 exploitatievergunningen ingetrokken, 12 lasten onder dwangsom opgelegd en 8 maal de openingstijden tijdelijk beperkt.

39 keer heeft de burgemeester een rapportage niet in behandeling genomen. Dit kwam meestal omdat de overtreding niet zwaar genoeg was.

De directeur Stadsbeheer is bevoegd om namens de burgemeester waarschuwingen op te leggen als toezichthouders overtredingen constateren. Dit heeft zij 207 keer gedaan. Een groot deel hiervan gaat over de afwezigheid van een beheerder of leidinggevende.

Wat opvalt is dat het aantal opgemaakte bestuurlijke rapportages van 390 aanzienlijk hoger is dan in 2022 en daardoor ook het aantal waarschuwingen en maatregelen. Reden hiervoor kan zijn dat er begin 2022 nog beperkende maatregelen golden vanwege corona. Daarnaast is in 2023 de capaciteit van team Drank- en Horeca van Stadsbeheer uitgebreid, waardoor de gemeente meer controles kon uitvoeren. Verder valt op dat het aantal reguliere sluitingen in 2023 fors hoger ligt dan het jaar daarvoor: 16 in 2023 ten opzichte van 7 in 2022. Aanleiding voor een groot deel van de reguliere sluitingen is geweld en strafbare feiten in of nabij de horeca-inrichting.

2.2 Handhavingsverzoeken

In 2023 zijn 4 handhavingsverzoeken gedaan bij de burgemeester om op te treden vanwege een te groot terras of het exploiteren zonder vergunning. Het te grote terras is netjes teruggebracht naar de juiste afmetingen. Bij de overige zaken bleek de horeca-inrichting zonder vergunning te mogen exploiteren.

2.3 Coffeeshops

In het Rotterdamse coffeeshopbeleid staan de voorwaarden op welke plekken de verkoop van softdrugs wordt gedoogd. Deze gedoogvoorwaarden sluiten aan op de landelijke gedoogcriteria en op de ontwikkelingen in Rotterdam.

In Rotterdam zijn 39 coffeeshops. Die controleert de politie ten minste 3 keer per jaar. Tijdens de controles let de politie nadrukkelijk op de naleving van de AHOJG+-criteria1. In 2023 zijn 2 coffeeshops met spoed voor 2 weken gesloten vanwege ernstige geweldsincidenten, waarvan 1 coffeeshop 2 keer een spoedsluiting opgelegd kreeg.

Overweegt een coffeeshop een andere locatie te zoeken en ligt het in een specifiek gebied, dan kan de eigenaar daarover in gesprek met de gemeente. Een specifiek gebied is een woonstraat, in een gebied met meerdere coffeeshops of in de buurt van een school voor voortgezet onderwijs of speciaal basisonderwijs. Dit is aangekondigd in de brief van 24 oktober 2022 (22bo006152). 1 coffeeshop is daarop ingegaan en heeft een traject doorlopen. De exploitatievergunning voor de nieuwe locatie is eind 2023 verstrekt. Omwonenden hebben hiertegen een bezwaar ingediend. Deze zaak loopt nog.

3. Overlastgevende personen

Wanneer personen de openbare orde stelselmatig of ernstig verstoren, kan de burgemeester persoonsgerichte maatregelen nemen. De politie informeert de burgemeester regelmatig over signalen van overlastgevende personen. Daarna wordt samen met partners in de wijk gekeken welke maatregelen zij kunnen nemen. Het is belangrijk persoonsgerichte maatregelen in te zetten binnen een bredere aanpak, zoals een gebiedsverbod. Het is mogelijk dat er een ander traject gekozen wordt dan de bestuurlijke maatregel, of dat er meerdere aanpakken naast elkaar lopen.

In 2023 heeft de burgemeester 24 dossiers ontvangen. De burgemeester heeft 14 persoonsgerichte maatregelen opgelegd, waarvan 12 gebiedsverboden. Hij heeft deze gebiedsverboden opgelegd aan overlastgevende dak- en thuisloze personen, jeugdoverlast en dreiging tijdens een evenement en de jaarwisseling. Verder heeft de burgemeester 1 meldplicht opgelegd voor voetbaloverlast en 1 last onder dwangsom voor drugsoverlast en -handel op straat.

4. Sluitingen op grond van de Gemeentewet

4.1 Artikel 174A

Bij zeer ernstige overlast in of vanuit een woning, kan de burgemeester de woning sluiten op grond van artikel 174a van de Gemeentewet. In 2023 heeft de burgemeester dit 2 keer met spoed gedaan. In 2 gevallen volstond een bestuurlijke waarschuwing.

4.2 Artikel 175

In 2023 kon de burgemeester met een noodbevel een woning of een pand tijdelijk sluiten als er vrees was voor ernstige wanordelijkheden. Bijvoorbeeld na een beschieting van een woning of een pand, of wanneer een explosief was afgegaan bij een pand. De burgemeester ging over tot een tijdelijke sluiting van een woning of een pand als er vrees was voor herhaling. Dit heeft hij gedaan met een noodbevel op grond van artikel 175 van de Gemeentewet.

In 2023 is het aantal incidenten met excessief geweld (explosies en/of beschietingen) op woningen en panden flink toegenomen. Er is 39 keer een noodbevel gegeven voor tijdelijke sluiting op grond van dit artikel. 17 keer heeft de burgemeester opnieuw een noodbevel gegeven en daarmee de sluiting verlengd. Dat maakt 2023 het jaar waarin de burgemeester het vaakst gebruik heeft moeten maken van zijn bevoegdheden na explosies en/of beschietingen op woningen en panden.

Al enige tijd is gelobbyd voor een verruiming van artikel 174a Gemeentewet om een grondslag te creëren voor het sluiten van panden bij het vinden van wapens. Door de toename van explosies en beschietingen, is in deze lobby de voorgestelde verruiming van artikel 174a Gemeentewet uitgebreid met een specifieke grondslag voor de burgemeester om panden te sluiten bij explosies en beschietingen (excessief geweld van buitenaf). De wetswijziging is op 23 oktober 2023 aangenomen in de Eerste Kamer en is op 1 januari 2024 ingegaan.

Met deze uitbreiding hoeft de burgemeester in de meeste gevallen geen gebruik meer te maken van een noodbevel, wat de rechtsgelijkheid voor de burgers verbetert. Ook kan de burgemeester hier beleid op voeren, waarmee het voor iedereen duidelijker wordt wat de gevolgen zijn van excessief geweld of het vinden van wapens in een woning. Samen met politie en andere instanties werkt de gemeente hard om de beleidslijn in 2024 af te ronden.

5. Handhaving bij voor publiek openstaande gebouwen

5.1 Heling

De burgemeester kan maatregelen nemen om heling door handelaren in ongeregelde en gebruikte goederen tegen te gaan. Om te controleren of handelaren de geldende regels volgen, voeren de politie en handhavers controles uit. De burgemeester heeft 3 garagepanden gesloten omdat hier gestolen voertuigen of onderdelen zijn gevonden. Ook heeft de burgemeester 1 garagehouder gewaarschuwd voor het niet goed bijhouden van het Digitaal Opkopers Register (DOR). 3 keer moest een telefoonwinkel dicht in verband met gestolen goederen, zoals mobiele telefoons of computerapparatuur. En 1 keer heeft een telefoonwinkel een waarschuwing gekregen voor het niet goed bijhouden van het DOR.

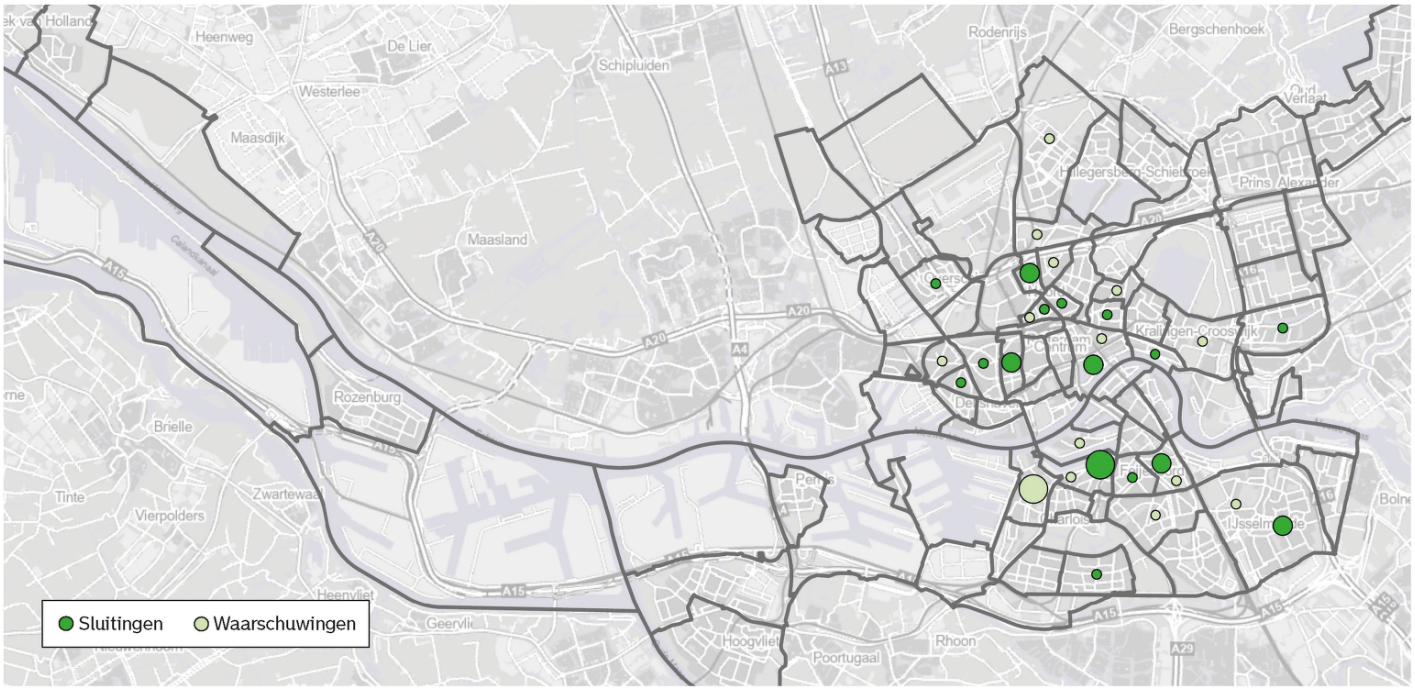
5.2 Vergunningplicht

Sinds 1 november 2023 is de vergunningplicht voor de autoherstelbedrijven binnen de automotivebranche ingesteld in de Spaanse Polder en bedrijventerrein Noord-West. In het jaarverslag Ondermijning wordt hier dieper op ingegaan.

5.3 Illegaal gokken

Door toezegging (23bb000936) informeert de burgemeester de raad jaarlijks via het jaarverslag Bestuurlijke handhaving over wat hij doet om illegale gokpraktijken in Rotterdam aan te pakken. De burgemeester ontving 6 dossiers die te maken hebben met illegaal gokken. Het gaat in alle gevallen om horecazaken:

- In 2 gevallen is het pand of de horeca-inrichting gesloten voor 3 maanden.
- 4 dossiers leidden tot een bestuurlijke waarschuwing.

6. Handhaving illegale prostitutie

Het totaal aantal ontvangen dossiers over illegale prostitutie is in 2023 verder afgenomen. Van de 72 ontvangen dossiers, zijn er 66 in behandeling genomen.

De burgemeester heeft 18 panden gesloten vanwege een illegale seksinrichting. 17 keer ging het om het een spoedsluiting van een maand, waarvan er 6 zijn verlengd met 2 maanden. In 17 gevallen is een bestuurlijke waarschuwing gegeven en aan 13 personen is een last onder dwangsom opgelegd voor het faciliteren van illegale prostitutie.

7. Verzoeken tot opheffing van de sluiting

Nadat een pand is gesloten kan de pandeigenaar een verzoek tot opheffing van de sluiting indienen bij de burgemeester. In 2023 is dit 20 keer gedaan. Daarvan zijn 12 verzoeken ingewilligd, vaak omdat de (malafide) huurder was vetrokken. 8 verzoeken zijn afgewezen.

8. Bezwaar- en beroeps-procedures en voorlopige voorzieningen

Is iemand het niet eens met de beslissing van de burgemeester, dan kan diegene daartegen bezwaar indienen bij de Algemene Bezwaarschriftencommissie (ABC). De ABC adviseert de burgemeester over het besluit. Als dit niet in het voordeel van de bezwaarmaker is, dan kan die naar de rechtbank stappen voor een (hoger) beroepszaak. Als de bezwaarmaker snel een uitspraak van een rechter wil, kan die een verzoek doen tot een voorlopige voorziening (tijdelijke uitspraak). Deze voorziening geldt vaak tot het moment van de beslissing op bezwaar of uitspraak.

Net als bij het totaal aantal maatregelen is een behoorlijke stijging te zien in de hoeveelheid bezwaarzaken. Het merendeel van de zaken gaat over sluitingen van woningen, bedrijfspanden en horeca-inrichtingen. Van de 141 bezwaarzaken in 2023 heeft de ABC de burgemeester 86 keer in het gelijk gesteld. In de 17 keer dat het advies was om het besluit aan te passen, heeft hij dit 3 keer gedaan. De overige zaken zijn ingetrokken door de bezwaarmaker of zijn te laat ingediend.

De burgemeester heeft in beroep 7 van de 25 zaken verloren. In hoger beroep was dit slechts in 1 van de 9 zaken het geval. Bij de voorlopige voorzieningen ligt dit aantal iets hoger: 23 van de 74 verzoeken zijn toegewezen, waarmee de maatregel is geschorst. Net als in 2022 toetst de rechter streng of de gevolgen van een maatregel evenredig zijn voor de benadeelde. Hiermee houdt de burgemeester zoveel mogelijk rekening als hij een besluit neemt. Toch blijft dit vanuit de rechtspraak een aandachtspunt.

Ongeveer de helft van de rechtszaken ging over Opiumwet-13b-sluitingen. De toename van maatregelen na excessief geweld is ook terug te zien in voorlopige voorzieningen: bijna één derde had hiermee te maken.

9. Kenniscentrum Bibob

De Wet bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur (Bibob) is een hulpmiddel om de integriteit van de overheid te beschermen. In de wet is geregeld dat de gemeente Rotterdam diepgaand onderzoek kan doen naar een partij die een vergunning of subsidie heeft aangevraagd of ontvangen. Of waarmee de gemeente een overeenkomst aangaat. Zo voorkomt de gemeente dat zij ongewild meewerkt aan criminele activiteiten. En tegelijkertijd beschermt de gemeente de positie van ondernemers die eerlijk handelen.

In 2023 zijn 305 onderzoeken behandeld waarvan 222 onderzoeken zijn afgerond en tot een concreet resultaat hebben geleid. Het overgrote deel hiervan is gerelateerd aan horeca (103), gevolgd door de omgevingsvergunningen (58) en verkoop van vastgoed (32).

In 2023 is 17 keer een advies ontvangen van het Landelijk Bureau Bibob (LBB) en zijn 2 bezwaar- en beroepszaken behandeld. Ook zijn 14 dossiers door een ander gemeentelijke afdeling afgedaan. Dit zijn dossiers waarbij gedurende het Bibob-onderzoek de aanvraag of de beoogde vastgoedtransactie om een andere reden dan Bibob is stopgezet of afgebroken.

In 5 gevallen leidde de Bibob-toets tot weigering van een exploitatievergunning of Alcoholwetvergunning. Daarnaast is 1 negatief advies verstrekt voor een vastgoedtransactie. Hierover moet nog een besluit worden genomen.

Ook zijn 9 aanvragen van een exploitatievergunning en 1 beoogde vastgoedtransactie gestaakt. Een onderzoek is gestaakt als een betrokkene zich met een verdachte reden terugtrekt en bijvoorbeeld afziet van de transactie of de aanvraag van de vergunning. Of als er sprake is van een buiten behandeling stelling omdat vragen niet (volledig) zijn beantwoord of gevraagde stukken niet zijn aangeleverd. In alle andere gevallen is een positief advies gegeven.

Colofon

Jaarverslag 2023
Bestuurlijke maatregelen

Publicatie april 2024

Fotografie
Joep Boute
Peter Schmidt
Arnoud Verhey
Iris van den Broek
Eric Fecken
David Rozing

Gemeente Rotterdam